

Un paisatge nuclear

Josep Maria Tost, President de la Xarxa SOLC, Alcalde de Riudecanyes

La polèmica generada per la candidatura d'Ascó per allotjar el Cementiri Nuclear o MTC (Magatzem Temporal Centralitzat) ens obliga a reflexionar des de diversos punts de vista com a habitants i ciutadans del territori sud de Catalunya.

En primer lloc, en quina gestió de territori es pot fer i quin és el resultat quan una decisió d'aquesta amplitud i d'aquest impacte queda en mans d'un petit municipi d'una comarca sense gaire oportunitats per prosperar. On és la planificació del govern de Catalunya i d'Espanya? S'han d'aprofitar de la necessitat d'un municipi? Ja fa temps (alguns diran que des de sempre) que el Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre han renunciat a ser els amos de l se u destí, malgrat els lloables esforços per canviar-ho per part de molts polítics, tècnics del sector públic i emprenedors privats. Com a territori, coma petit país que som, som els primers en mancar d'un mínim sobre el nostre futur desitjat i el camí a seguir per assolir-lo. Les grans infraestructures es dissenyen fora del país i trinxen el nostre paisatge i hipotequen el futur de molts municipis. Les activitats econòmiques menys atractives trien el nostre racó per instal·lar-se perquè, en el fons, sembla que ja ens està bé que decideixin per nosaltres (Corredor del Mediterrani) o que ho posin tot de manera que sembli que ho fem nosaltres (Ascó).

En segon lloc, hem de pensar amb quin grau d'independència volem decidir i actuar. Conceptualment, tots convindrem que per ser independent cal tenir una grandària suficient, recursos suficients per defensar-la i aliats per fer front a les amenaces. Tot el que el nostre territori ja ha fet passos en aquest sentit, no ha estat mai de forma decidida i constant. El resultat és que som febles perquè estem desunits, som vulnerables perquè no compartim un horitzó comú, som fràgils en mans de tercers perquè no ens fem costat...

En tercer lloc, hem de reflexionar en quina ús hem de donar al nostre paisatge, entès com un espai d'interrelació entre l'ésser humà i la terra, amb els valors, actituds i estils de vida que això comporta. Volem ser un espai essencialment industrial i de producció energètica? Volem ser una gran plataforma logística al servei de Catalunya, Espanya i el Europa Occidental? Volem ser un dels primers destins turístics del món? Volem ser... en aquest moments no ho sabem. En aquests moments som tot això i res. Perquè s'ha acabat el temps de les mitges tintes. Avui, la globalització exigeix una especialització. Cal ser el millor en una o dues coses i competir per ser-ho i mantenir-s'hi. Si hem de trinxar el paisatge, trinxem-lo bé, entre tots, coordinadament, planificant-ho, i traient-li els rèdits que ens donin una qualitat de vida que sigui l'enveja dels altres.

Però crec que aquest no és el desig de la majoria. La tendència és la contrària. Existeix un sentiment transversal i compartit que clama per preservar i potenciar el nostre paisatge. Tenim un gran potencial al nostre abast i no ens n'adonem. Tothom ho reconeix, el nostre paisatge és bell, però està en risc de desaparèixer (cada cop hi ha menys camps conreats, els boscos no es cuiden...). Tothom diu que cal fer alguna cosa. Però, sembla que si el fet de no saber com o no saber per on començar, ens obligui a ser espectadors de la nostra vida. Si no actuem, altres faran el que voldran amb nosaltres... Per això, l'Associació Municipi, Turisme i Paisatge-Xarxa SOLC aposta fer fomentar un desenvolupament local basat en la recuperació dels nostres paisatges i la seva explotació turística. La nostra associació vol esdevenir la llavor i la impulsora d'un model turístic d'interior i complementari al turisme de costa, que ja ens ha posicionat molt bé en el món...

Ascó és una lliçó. Una més. Una lliçó que des del territori hem de saber utilitzar en favor nostre. Volem un paisatge nuclear, però en el sentit que sigui el nucli, el centre, el punt de partida de tot: d'una actitud vital, d'un model de desenvolupament econòmic i d'un espai de qualitat de vida. Hem de saber compartir un projecte comú i saber defensar-lo per desenvolupar-lo. Coma territori, com a municipis, no hem d'acceptar prendre les decisions que incomoden el Govern Central i el de la Generalitat i que són fora de la nostra competència i obligació ni tampoc acceptar que les prenguin per nosaltres quan el tema sí és competència nostra.